

Příloha: 2022_02_16_OC_Alena Boudová_hodina Př 7.B_ („Proč nežijí hadi v Irsku“)

Proč nežijí hadi v Irsku?

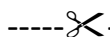
A Skládankové čtení

1. Text je rozdělen na několik částí.

Každá skupina pracuje jen s jednou částí – seznamte se s obsahem a stručně vystihněte hlavní myšlenky. Odhadněte, co je asi obsahem zbývajících dvou částí.

2. Pak utvořte skupinu s různými částmi textu a stručně každý seznamte ostatní s obsahem své části a společně porovnejte, jak po sobě části následovaly.

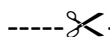
3. Sestavte v bodech nejdůležitější informace z celého textu (např. jako osnovu), nebo výpisky – souvislé věty s nejpodstatnějšími informacemi.

Hadi se vyskytují na všech kontinentech Země kromě Antarktidy, takže jejich úplná nepřítomnost v Irsku vypadá divně. Co je příčinou?

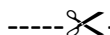
Irsko je ostrov oddělený od Velké Británie úžinou širokou 80 kilometrů. Taková vzdálenost je nad síly hadů žijících na souši, aby je překonali. Proč ale potom hadi žijí ve Velké Británii, která je také ostrovem a je od pevniny oddělena poměrně širokým Lamanšským průlivem?

Země po celou dobu své existence prochází ledovými dobami – opakujícími se fázemi trvajícími několik milionů let, kdy v důsledku prudkého ochlazení klimatu dochází k výraznému nárůstu ledových příkrovů. Poslední doba ledová (část doby ledové) začala na planetě zhruba před 110 000 lety a skončila zhruba před 10 000 lety. Většina severní Evropy, svázaná permafrostem (věčně zmrzlá půda), je nakonec osvobozena od ledu, který pokrýval Britské ostrovy.

Na ostrovy začaly migrovat primitivní kmeny a zvířata. Ale ne všechna stvoření mohla proniknout hluboko na ostrovy, kde chladné klima nadále přetrvávalo. Byli mezi nimi hadi, kteří se původně usadili pouze na jihu Velké Británie. Zbývající ledovce nadále tály a postupně zaplavovaly pozemní komunikaci mezi Irskem a Velkou Británií. Tak vznikla mezi těmito dvěma ostrovy Severní úžina. Velká Británie zůstala s pevninou spojena dalších 2 000 let, dokud ji od ní neodřízla úžina, které říkáme Lamanšský průliv.

Ukazuje se, že hadi prostě neměli dost času na osídlení Irska, které pro ně v té době bylo ještě pro většinu plazů příliš chladné. Hadi se stále dokázali usadit ve Velké Británii, postupně se pohybovali do vnitrozemí spolu s oteplováním klimatu.

Když pak deset tisíc let nazpět ledovce umožnily migraci mezi Evropou, Velkou Británií a Irskem, dostala se do obou zemí i nepůvodní zvířata – konkrétně hlavně hnědí medvědi, některé ryby a divoká prasata.

Hadi to však už „nestihli“, tedy až na "nepravého hada" slepýše. V době, kdy se začali vyvíjet, ledovce už roztály a prostor mezi Evropou a Irskem zmizel pod mořskou hladinou. Hadi se tak neměli kudy do Irska dostat a vzhledem k tomu, že jde o ostrovní zemi, se na tom od té doby nic nezměnilo (pomineme-li zoologické zahrady a chovatele). Do Británie jich pár proniklo, a tak zde žijí tři druhy.

B Doplňující text

Absence hadů je typická nejen pro Irsko, ale i pro takové velké ostrovy, jak Nový Zéland, Havaj, Island a Grónsko. Ne vždy to ale území prospívá. Had omylem uvězněný ve volné přírodě (například unikající ze zoo nebo obchodu s domácími zvířaty) se může stát invazivním a způsobit nenapravitelné škody životnímu prostředí ničením původních druhů. K tomu došlo na ostrově Guam, kde hadi chyběli. Ale bojga hnědá, stromový had z čeledi užovkovitých, která byla omylem zavedena do ekosystému, se rozmnožila a stala se skutečnou katastrofou pro místní ptáky. Téměř vyhubila ostrovní ptačí populaci.

Uved'te, zda uvedená tvrzení odpovídají informacím z textu – ANO, či nikoli – NE.

a) Bojga hnědá je se živí výhradně ptáky.

b) Invaze znamená útok, vpád.

c) Umělý chov hadů může za určitých podmínek ohrozit původní ekosystém.

d) Nepřítomnost hadů je typická pro velké ostrovy v různých částech světa.

Zdroje: <https://nedd.tiscali.cz/proc-v-irsku-neziji-zadni-hadi-305913>

<https://btet.ru/cs/migration-registration/pochemu-v-irlandii-net-zmei-realnaya-prichina-po-kotoroi-v/>